

Lesboek Elastische vloerbedekkingen leggen

Uitgeverij: Uitgeverij Edu'Actief b.v. Meppel
Auteur: Marco Bank, ROC Midden Nederland, Bouw & Interieur College in Nieuwegein
Redactie: Uitgeverij Edu'Actief b.v. Meppel
Vormgeving: Uitgeverij Edu'Actief b.v. Meppel
Illustraties: Uitgeverij Edu'Actief b.v. Meppel

Woning stofferen
ISBN: 978 90 3720 3356
NUR: 174
Trefwoord: Elastische vloerbedekkingen
Copyright © 2011 Uitgeverij Edu'Actief b.v.

Postbus 1056
7940 KB Meppel
Tel.: 0522 - 235235
Fax: 0522 - 235222
E-mail: info@edu-actief.nl
Internet: www.edu-actief.nl

Met dank voor de foto's aan:
Forbo Flooring b.v.
Nora flooring systems b.v.
M.J.N. Bank, Gildevaart Nieuwegein
Renotec duo b.v.
Duko Fournituren
Peitsman
Hegner Nederland
Straba stoffeer herstel specialisten
Pavo

De Ruijter colorsathome
Meiboom
Stanley Black & Decker Netherlands b.v.
De Ververije
Verpo totaalstoffering

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photo-print, microfilm or any other means, without written permission from the publisher.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorrecht te Hoofddorp (Postbus 3060, 2130 KB) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Inhoud

Voorwoord	7
1. Inleiding	9
2 Soorten elastische vloerbedekking	11
2.1 Algemene eigenschappen van elastische vloerbedekking	12
2.2 Linoleum	12
2.2.1 Productie linoleum	13
2.2.2 Linoleumproducten	19
2.2.3 Eigenschappen van marmoleum	22
2.3 Vinyl	24
2.3.1 Productievinyll	25
2.3.2 Vinylproducten	28
2.3.3 Eigenschappen van vinyl	31
2.4 Rubber vloerbedekking	32
2.4.1 Productie rubber	32
2.4.2 Rubberproducten	34
2.4.3 Eigenschappen van rubber	36
3. Materialen bij het leggen	37
3.1 Lijmen	37
3.2 Gereedschappen en machines	38
3.2.1 Snijgereedschappen	38
3.2.2 Afteken- of afschrijfgereedschap	41
3.2.3 Afwerkgereedschappen	43
3.2.4 Gereedschappen om lijm mee te verdelen	45
3.2.5 Meetgereedschappen	47
3.2.6 Lasgereedschappen	49
3.3 Hulpmaterialen	55
3.3.1 Plinten	55

3.3.2	Lasmaterialen	57
4.	Elastische vloerbedekkingen leggen	59
4.1	Banenplan	59
4.2	Materiaalopslag op het werk	60
4.3	Voorwaarden voor het leggen	61
4.4	Baanrichting en afsnijden	61
4.5	Het leggen van de banen	63
4.6	Afschrijven van langere banen marmoleum	66
4.7	Lijmen	68
4.8	Linoleum afschrijven in kleine ruimten	70
4.9	Naden maken	72
4.9.1.	Met de naden- en strippensnijder	72
4.9.2	Met de korte afschrijver en een haakmes	73
4.9.3	Naden maken met schone kanten	75
4.10	Linoleumtegels	75
4.10.1	Leggen van tegels	76
4.10.2	Pas maken randtegels	77
4.10.3	Diagonaal installeren	78
4.11	Projectvinyl (pvc) leggen	78
4.12	Consumentenvinyl leggen	81
4.12.1	Het pas snijden van consumentenvinyl	82
4.12.2	Het maken van naden in consumentenvinyl met een design	83
4.13	Pvc-stroken leggen	85
4.14	Rubber leggen	87
4.15	Elastische vloerbedekking stroomgeleidend verlijmen	90
4.16	Decoraties in elastische vloerbedekking maken	91
4.16.1	Insets	91
4.16.2	Stroken in contrasterende kleuren	93
4.17	Elastische vloerbedekking lassen	95
4.17.1	Het lassen	95
4.17.2	Afsteken	97
4.17.3	Corklinoleum lassen	99
4.17.4	Reparatie van lasdraad	100
4.17.5	Aandachtspunten bij het lassen	101

4.17.5 Aandachtspunten bij het lassen	101
4.17.6 Consumentenvinyl lassen	102
4.17.7 Rubber lassen	103
4.18 Plintafwerking	105
4.18.1 Plintafwerking vóór het leggen	105
4.18.2 Plintafwerking na het leggen	107
5. Reparatie, reiniging en onderhoud	111
5.1 Werken met de injectiespuit	111
5.2 Kleine beschadiging repareren	112
5.3 Materialen voor het reinigen en onderhouden	113
5.4 Linoleum en projectvinyl onderhouden en reinigen	116
5.5 Rubber onderhouden en reinigen	117

Voorwoord

Voor je ligt het boek Elastische vloerbedekking leggen. Dit boek is bedoeld als naslagwerk voor de opleiding Woningstofeerder niveau 2 en Allround woningstofeerder niveau 3.

Dit lesboek behandelt elastische vloerbedekking.
Je kunt het gebruiken bij de vragen over de werkprocessen:

1.4 Legt vloerbedekking.

Foto's zijn onder andere gemaakt door Forbo Flooring te Assendelft, Nora flooring Systems te Kaatsheuvel en M.J.N. Bank te Nieuwegein. Wij bedanken ook alle andere leveranciers van beeldmateriaal.

De samenstellers van dit boek streven ernaar zo veel mogelijk aan de wensen van de scholen en het bedrijfsleven te voldoen. Mocht u opmerkingen of suggesties ter verbetering van het lesmateriaal hebben, dan kunt u contact opnemen met Uitgeverij Edu'Actief b.v.

Nieuwegein, juni 2011

1. Inleiding

Dit naslagwerk gaat over het verwerken van elastische vloerbedekking. Er zijn globaal drie soorten elastische vloerbedekking:

- linoleum
- vinyl (pvc)
- rubber.

Hoofdstuk 2

In dit hoofdstuk gaat het over de algemene eigenschappen van elastische vloerbedekking. Daarna gaan we in op de eigenschappen en samenstelling van de soorten vloerbedekkingen die hierboven genoemd worden.

Hoofdstuk 3

In dit hoofdstuk worden de gereedschappen behandeld die gebruikt worden bij het verwerken (installeren) van elastische vloerbedekking.

Hoofdstuk 4

In dit hoofdstuk gaan we in op het verwerken (installeren) van elastische vloerbedekking.

Hoofdstuk 5

In dit hoofdstuk zullen we kort iets zeggen over het onderhoud van elastische vloerbedekking.

2. Soorten elastische vloerbedekking

Er zijn grofweg drie soorten elastische vloerbedekking:

- linoleum
- rubber
- vinyl (pvc).

Figuur 2.1. Stalen van linoleum.

Figuur 2.2. Rubber.

Figuur 2.3. Vinyl.

2.1 Algemene eigenschappen van elastische vloerbedekking

Elastische vloerbedekking kan worden toegepast in de particuliere sector en in de projectensector.

Elastische vloerbedekking wordt ook wel vlakke vloerbedekking genoemd. Het is een zeer goede en slijtvaste vloerbedekking en ook het onderhoud is zeer eenvoudig. Hierdoor is het voor veel particulieren en bedrijven een populaire soort vloerbedekking.

Helaas zijn er nog veel mensen die vinyl, linoleum of rubber 'zeil' noemen. In de tijd voor het ontstaan van linoleum werd er inderdaad zeil toegepast als vloerbedekking. Het zeil dat men hiervoor gebruikte, kwam van zeilmakerijen die zeilen maakten voor zeilschepen. Deze zeilen werden bedrukt met een bepaald motief en op de vloer gelegd.

Bij de keuze van de juiste elastische vloerbedekking spelen verschillende factoren een rol:

- de omgeving waar het geïnstalleerd moet worden
- de eisen waaraan het moet voldoen
- de te verwachten levensduur, ook wel de duurzaamheid genoemd.

In het algemeen kan men zeggen dat elastische vloerbedekking minder comfortabel is dan zachte vloerbedekking. De toplaag is harder en daardoor voelt het kouder aan en hoor je meer loopgeluid. Elastische vloerbedekking absorbeert minder geluid dan zachte vloerbedekking. Dit kan ertoe leiden dat het in een ruimte hol gaat klinken.

Het maakt wel verschil of je consumentenvinyl hebt of projectenvinyl.

In de volgende paragrafen gaan we in op de verschillen tussen de diverse soorten elastische vloerbedekking.

2.2 Linoleum

Geschiedenis

Linoleum wordt al gemaakt sinds $\pm$ 1870.

Het woord linoleum bestaat eigenlijk uit twee gedeelten, de Latijnse woorden lin en oleum. Lin betekent vlas en oleum betekent olie.

De Schot Frederick Walton probeerde in die tijd een soort kunststof rubber te ontwikkelen. Hierbij gebruikte hij lijnolie en een soort doek. De droogtijd was erg lang. Daardoor zag Frederick Walton het in het begin niet als een succes. Pas later, toen de droging in een verwarmde ruimte plaatsvond, is zijn uitvinding doorontwikkeld en ontstond uiteindelijk het linoleum. Toen linoleum een redelijk algemeen product werd, zijn er veel linoleumfabriekjes ontstaan. Omstreeks 1900 waren er alleen in Engeland al meer dan 15 fabrieken. Iets later zijn er ook in andere landen van Europa linoleumfabrieken ontstaan.

Figuur 2.4.

De fabriek waar nu het Nederlandse linoleum gemaakt wordt, bestaat sinds 1922, en toen bestond het product linoleum al $\pm$ 40 tot 50 jaar. Pas in 1930 heeft het toenmalige Forbo Krommenie het zogenaamde marmoleum® ontwikkeld. Op het moment is de Nederlandse linoleumfabriek de grootste producent van marmoleum® ter wereld.

2.2.1 Productie Linoleum

Linoleum bestaat uit verschillende grondstoffen. Dit zijn alleen natuurlijke grondstoffen:

- lijnolie
- pijnhars
- houtmeel
- kurkmeel
- kalksteen
- natuurlijke kleurpigmenten.

Lijnolie is de belangrijkste grondstof voor linoleum. Het wordt verkregen door de zaden (lijnzaad) van een vlasplant te persen (net als druiven) zodat er olie uit komt. De lijnolie bepaalt voor een groot deel de typische geur die linoleum heeft.

Figuur 2.5. Lijnzaad.

Lijnolie.

Pijnhars is een belangrijke grondstof om de lijnolie te kunnen binden tot een kneedbare grondstof. Pijnhars zorgt ervoor dat linoleum stevig en elastisch blijft.

Figuur 2.6. Pijnhars.

Houtmeel wordt gebruikt om de grondstoffen aan elkaar te laten hechten en zorgt ervoor dat de kleuren in het linoleum beter naar voren komen. Het houtmeel komt van Europese bomen.

Kurkmeel wordt gebruikt voor onder andere Corklinoleum en Corkment. Het kurkmeel wordt gemaakt van de schors van de kurkeik. Dit zijn bomen die voornamelijk in het

Middellandse Zeegebied groeien. De bomen worden eens in de 10 jaar gepeld. Daarna groeit de schors weer langzaam aan.

Figuur 2.7. Kurkeik.

Kalksteen is een grondstof voor linoleum dat ervoor zorgt dat het linoleum sterk en dicht blijft. Kalksteen wordt vrijwel overal in de wereld aangetroffen. Het kalksteen wordt in poedervorm toegevoegd aan de bestaande grondstoffen.

Figuur 2.8. Kalksteen

Natuurlijke kleurpigmenten worden gebruikt om het linoleum zijn kleur te geven. Door de kleuren te mengen, zijn vrijwel alle mogelijke kleuren mogelijk. In marmoleum vivace® zitten bijvoorbeeld acht verschillende kleuren verwerkt.

Figuur 2.9. Natuurlijke kleurpigmenten.

Als alle voorgaande grondstoffen gemengd zijn, worden deze uiteindelijk door middel van walsen op een jute weefsel gewalst. Jute is een plantaardige vezel die groeit in onder andere India en Pakistan. Het is belangrijk dat het jute weefsel van een zeer goede kwaliteit is omdat er geen verdikkingen in mogen zitten. Deze zouden later zichtbaar kunnen worden als het linoleum gelegd en verlijmd wordt. Bijna alle linoleumsoorten worden op jute gewalst, een uitzondering zijn dual® tegels en furniture linoleum (Desktop®).

Figuur 2.10.